

Komisija za pripremanje prijedloga za izbor

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET

Odlukom Vijeća Fakulteta, br. 02-01/424 od 7. 9. 2026. godine, imenovana je Komisija za pripremanje prijedloga za izbor u zvanje **VANREDNI/A PROFESOR/ICA** za područje (oblast): **DRUŠTVENE NAUKE**, polje: **SOCIOLOGIJA**, grana: **POSEBNE SOCIOLOGIJE** (predmeti: Sociologija porodice, Sociologija prava, Socijalna ekologija, Sociologija konflikata/IP: Sociologija konflikata, Sociologija odgoja i obrazovanja, IP: Sociologija morala), **TEORIJSKA I HISTORIJSKA SOCIOLOGIJA** (predmet: IP: Teorije društvene i državne strukture BiH), **INTERDISCIPLINARNE HUMANISTIČKE NAUKE** (predmeti: Metodika nastave sociologije, Metodička praksa), na Odsjeku za sociologiju Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta (U daljnjem tekstu Komisija) u sastavu:

- 1. PROF. DR. TOMISLAV TADIĆ**, doktor socioloških nauka, vanredni profesor na Univerzitetu u Sarajevu - Filozofskom fakultetu, izabran za PODRUČJE (OBLAST): **DRUŠTVENE NAUKE**, POLJE: **SOCIOLOGIJA**, GRANA **TEORIJSKA I HISTORIJSKA SOCIOLOGIJA** (predmeti: *Uvod u sociologiju I, Uvod u sociologiju II, Klasične sociološke teorije, Savremene sociološke teorije, IP Teorije sekularizacije*), **POSEBNE SOCIOLOGIJE** (predmeti: *Sociologija kulture II, Sociologija religije I, Sociologija religije II, IP Religija u postkonfliktnim društvima, Sociologija globalizacije*), **predsjednik**,
- 2. PROF. JELENA GAKOVIĆ**, doktorica socioloških nauka, vanredna profesorica na Univerzitetu u Sarajevu - Filozofskom fakultetu, izabrana za PODRUČJE (OBLAST): **DRUŠTVENE NAUKE**, POLJE: **SOCIOLOGIJA**, GRANA: **SISTEMSKA SOCIOLOGIJA** (predmet: *Primijenjena sociologija*), **METODOLOGIJA** (predmet: *Metode i tehnike istraživanja u sociologiji*), **POSEBNE SOCIOLOGIJE** (predmeti: *Sociologija rada, Sociologija politike I i II, Sociologija komunikacije I i II, Urbana sociologija, Ekonomska sociologija*), **OPĆA ETNOLOGIJA** (predmet: *Vizuelna antropologija/IP Vizuelna antropologija*), **članica**,
- 3. PROF. ADNAN DŽAFIĆ**, doktor socioloških nauka, redovni profesor na Univerzitetu u Sarajevu – Fakultetu političkih nauka izabran za oblast *Sociologija*, **član**.

Dana, 15. 9. 2026. godine, održana je sjednica Komisije kojoj su prisustvovali svi članovi (prof. dr. Tomislav Tadić, prof. dr. Jelena Gaković i prof. dr. Adnan Džafić), a u radu sjednice učestvovala je i šefica Službe za pravne, personalne i opće poslove gospođa Alma Musić. Na sjednici je otvorena pristigla prijava s dokumentacijom, te je nakon pregleda utvrđeno da je prijava blagovremena i potpuna.

Dana, 15. 9. 2026 godine, Komisija je zaprimila akt Univerziteta u Sarajevu – Filozofskoga fakulteta, br. 03-02/730 od 15. 9. 2026. godine, kojim joj se dostavlja kompletan konkursni materijal. U spomenutom se aktu navodi da se na konkurs koji je objavljen na internetskoj stranici Univerziteta u Sarajevu i Filozofskoga fakulteta te u dnevnom listu „Dnevni avaz“ 3. 7. 2026. godine, a bio je otvoren 15 dana od dana objavljivanja (zaključen 18. 7. 2026.), **prijavio jedan (1) kandidat**, i to dr. Adnan Fočo. Kandidat je prijavu s dokumentima blagovremeno dostavio poštom 17. 7. 2026. godine. Senat Univerziteta u Sarajevu donio je Odluku o mirovanju rokova u postupcima izbora u akademska/naučnoistraživačka zvanja, broj: 01-14-26/26 od 24. 6. 2026. godine (djelovodni broj protokola Fakulteta: 01/757 od 1. 7. 2026. godine).

Nakon pregleda i detaljne analize materijala Komisija podnosi sljedeći

IZVJEŠTAJ – s prijedlogom odluke o izboru

Nakon detaljnog uvida u materijale koje je kandidat dr. Adnan Fočo dostavio, Komisija je utvrdila sljedeće:

Dr. Adnan Fočo u svojoj prijavi naveo je da se prijavljuje za izbor u zvanje vanrednog profesora za područje (oblast): DRUŠTVENE NAUKE, polje: SOCIOLOGIJA, grana: **POSEBNE SOCIOLOGIJE** (predmeti: Sociologija porodice, Sociologija prava, Socijalna ekologija, Sociologija konflikata/IP: Sociologija konflikata, Sociologija odgoja i obrazovanja, IP: Sociologija morala), **TEORIJSKA I HISTORIJSKA SOCIOLOGIJA** (predmet: IP: Teorije društvene i državne strukture BiH), **INTERDISCIPLINARNE HUMANISTIČKE NAUKE** (predmeti: Metodika nastave sociologije, Metodika praksa) na Univerzitetu u Sarajevu – Filozofskom fakultetu, Odsjeku za sociologiju, što i odgovara predmetu raspisanog konkursa.

Iz priložene dokumentacije Komisija je o kandidatu dr. Adnanu Foči utvrdila sljedeće:

I. BIOGRAFIJA

Doc. dr. Adnan Fočo je bosanskohercegovački sociolog i nastavnik na Odsjeku za sociologiju Univerziteta u Sarajevu - Filozofskog fakulteta. U svom akademskom i naučnoistraživačkom radu povezuje sociološku i pravnu perspektivu, posebno se baveći pitanjima iz područja sociologije prava, sociologije porodice i sociologije konflikata, kao i širim problemima društvenih odnosa, pravde, konflikta i procesa pomirenja u savremenom bosanskohercegovačkom društvu.

Rođen je u Sarajevu, gdje je završio osnovno i srednje obrazovanje. Na Pravnom fakultetu Univerziteta u Sarajevu diplomirao je 2005. godine. Postdiplomski studij završio je u oblasti krivičnog prava, a 2012. godine odbranio je rad pod naslovom *Odnos između domaćeg i međunarodnog krivičnog prava*. Time je izgradio temelj za kasnije interdisciplinarno povezivanje pravne i sociološke perspektive u svom naučnom radu.

Na Odsjeku za sociologiju Univerziteta u Sarajevu - Filozofskog fakulteta 2016. godine odbranio je doktorsku disertaciju *Uticaj presuda Međunarodnog suda u Hagu na pomirenje u Bosni i Hercegovini (sociološki pristup)*, pod mentorstvom prof. dr. Ive Komšića, stekavši zvanje doktora socioloških nauka. Iste godine izabran je u zvanje docenta na Odsjeku za sociologiju Univerziteta u Sarajevu - Filozofskog fakulteta. U središtu njegovog naučnog interesa nalaze se složeni odnosi između prava i društva, način na koji pravne institucije i sudske odluke djeluju na društvene procese, kao i sociološke pretpostavke i posljedice konflikta, porodičnih transformacija i društvenog pomirenja. Posebno mjesto u njegovom radu zauzimaju pitanja bosanskohercegovačkog društva opterećenog ratnim naslijeđem, društvenim podjelama i različitim interpretacijama prošlosti. U tom smislu njegov pristup karakterizira nastojanje da se normativni i pravni aspekti društvenih pojava sagledaju u njihovom širem historijskom, političkom i sociološkom kontekstu.

Kao univerzitetski nastavnik učestvuje u realizaciji nastave i akademskom radu Odsjeka za sociologiju, uključujući oblasti sociologije prava, sociologije konflikata i sociologije porodice. Njegov nastavnički i naučni angažman karakterizira povezivanje teorijskih socioloških uvida s konkretnim društvenim pojavama i problemima, čime doprinosi razumijevanju savremenih procesa i izazova bosanskohercegovačkog društva.

Dosadašnjim nastavnim, naučnoistraživačkim i stručnim angažmanom doc. dr. Adnan Fočo izgradio je prepoznatljiv interdisciplinarni profil koji povezuje sociologiju i pravo te se usmjerava prema relevantnim pitanjima društvene teorije i empirijske stvarnosti Bosne i Hercegovine. Njegov kontinuirani rad u nastavnom i naučnoistraživačkom procesu predstavlja osnovu za dalji razvoj akademske karijere i napredovanje u više akademsko zvanje.

II BIBLIOGRAFIJA

Kandidat dr. Adnan Fočo u kontinuitetu objavljuje tekstove iz oblasti sociologije porodice, sociologije konflikata, kao i drugih oblasti relevantnih za savremenu sociološku misao. To se jasno vidi iz dostavljenih bibliografskih jedinica. Od izbora u posljednje zvanje (2021) objavio je osam članaka i dvije knjige. Zbog preglednosti Komisija hronološki i taksativno navodi bibliografiju i to:

Izvorni naučni članak

1. **FOČO, Adnan.** Porodica na raskršću između prošlosti i sadašnjosti sa posebnim osvrtom na bosanskohercegovačku porodicu = A Family at the Crossroads between the Past and the Present with Special Reference to the Bosnian Family. *Educa : časopis za*

- obrazovanje, nauku i kulturu*. [Štampano izd.]. 2024, god. 17, br. 17, str. 187–193. ISSN 1840-3301. COBISS.BH-ID 63187206.
2. **FOČO, Adnan**. Neka teorijska gledišta na etničke i nacionalne konflikte = Some Theoretical Views on Ethnic and National Conflicts. *Educa : časopis za obrazovanje, nauku i kulturu*. [Štampano izd.]. 2022, god. 15, br. 15, str. 115–119. ISSN 1840-3301. COBISS.BH-ID 53503750.
 3. **FOČO, Adnan**. Protivrječnosti globalizacije i tranzicije zemalja Zapadnog Balkana sa posebnim osvrtom na BiH = Contradictions of glabalization and transition on Western Balkans with reference on Bosnia and Herzegovina. *Sophos : časopis mladih istraživača*. [Štampano izd.]. 2022, br. 15, str. 169–184. ISSN 1840-3859. COBISS.BH-ID 50905862.
 4. **FOČO, Adnan**. Politički stereotipi u procesu pomirenja. *Pregled : časopis za društvena pitanja*. [Štampano izd.]. 2020, god. 61, br. 2, str. 129–143. ISSN 0032-7271. COBISS.BH-ID 44374534.
 5. **FOČO, Adnan**. Tranzicija i transformacija porodice. *Sophos : časopis mladih istraživača*. [Štampano izd.]. 2020, br. 13, str. 53–64. ISSN 1840-3859. COBISS.BH-ID 40724230.
 6. **FOČO, Adnan**. Doprinos Haških presuda procesu pomirenja u BiH. *Sophos : časopis mladih istraživača*. [Štampano izd.]. 2017, br. 10, str. 173–184. ISSN 1840-3859. COBISS.BH-ID 9631257.
 7. **FOČO, Adnan**. Supremacija međunarodnog krivičnog prava nad domaćim pravom BiH : teorija i praksa na primjeru Međunarodnog suda u Haagu. *Sophos : časopis mladih istraživača*. [Štampano izd.]. 2013, br. 6, str. 57–69. ISSN 1840-3859. COBISS.BH-ID 21361414.

Pregledni naučni članak

8. **FOČO, Adnan, KAJTAZ, Esved, GERIN PELO, Jasmina**. The demographic picture of social reality. *Educa : časopis za obrazovanje, nauku i kulturu*. 2025, br. 18, str. 171–182. ISSN 2303-7342. DOI: 10.57136/2303-7342.2025.18.18.171. COBISS.BH-ID 68004358.
9. **FOČO, Adnan**. Prevazilaženje nacionalnih konflikata u demokratskim društvima = Overcoming National Conflicts in Democratic Societies. *Sophos : časopis mladih istraživača*. [Online izd.]. 2025, br. 18, str. 241–261. ISSN 1840-3867. DOI: 10.46352/18403867.2025.241. COBISS.BH-ID 67993094.

Drugi naučni članci

10. **FOČO, Adnan**. Uticaj društva na transformaciju porodice = The Influence of Society on the Transformation of the Family. *Pregled : časopis za društvena pitanja*. [štampano izd.]. 2023, god. 64, br. 3, str. 181–196. ISSN 0032-7271. DOI: 10.48052/19865244.2023.3.181. COBISS.BH-ID 59360006.

Stručni članak

11. **FOČO, Adnan**. Ponešto o nacionalizmu i ekstremizmu = Something about Nationalism and Extremism. *Pregled : časopis za društvena pitanja*. [štampano izd.]. 2024, vol. 65, br. 2, str. 53–71. ISSN 0032-7271. DOI: 10.48052/19865244.2024.2.53. COBISS.BH-ID 66250246.

12. **FOČO, Adnan.** Ponešto o nacionalizmu i ekstremizmu = Something about Nationalism and Extremism. *Pregled : časopis za društvena pitanja*. [štampano izd.]. 2024, god. 65, br. 2, str. 53–71. ISSN 0032-7271. DOI: 10.48052/19865244.2024.2.53. COBISS.BH-ID 63694598.
13. **FOČO, Adnan.** Odnos između domaćeg i međunarodnog krivičnog prava : teorija i praksa na primjerima Bosne i Hercegovine = Relation between Domestic and International Criminal Law : theory and practice on the examples of Bosnia and Herzegovina. *Educa : časopis za obrazovanje, nauku i kulturu*. [Štampano izd.]. 2013, god. 6, br. 6, str. 107–116. ISSN 1840-3301. COBISS.BH-ID 512912335.

Recenzija, prikaz knjige, kritika

14. **FOČO, Adnan.** Religija u raljama politike. *Educa : časopis za obrazovanje, nauku i kulturu*. [Štampano izd.]. 2021, god. 14, br. 14, str. 197–198. ISSN 1840-3301. COBISS.BH-ID 48693254.
15. **FOČO, Adnan.** Muris Čičić (ur.) (2019): *Studija o emigracijama Bosne i Hercegovine* (Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 268). *Sophos : časopis mladih istraživača*. [Štampano izd.]. 2021, br. 14, str. 233–238. ISSN 1840-3859. COBISS.BH-ID 42560518.
16. **FOČO, Adnan.** Osvrt na knjigu "Etnički konflikti : na Balkanu i ne samo tu" Filipa Tesara. *Educa : časopis za obrazovanje, nauku i kulturu*. [Štampano izd.]. 2020, god. 13, br. 13, str. 181–183. ISSN 1840-3301. COBISS.BH-ID 42576902.

Monografije i druga zaključena djela

Naučna monografija

17. **SUBAŠIĆ-GALIJATOVIĆ, Sabina, PRUŽAN, Mersudin, FOČO, Adnan, PLEVJAK, Benjamin (urednik), TADIĆ, Tomislav (urednik, recenzent, autor uvoda, napomena, predgovora, pogovora).** *Case-Law Practical Booklet*. Sarajevo: [Centar za sigurnosne studije Sarajevo], 2025. 337 str. COBISS.BH-ID 64385030.
18. **FOČO, Adnan.** *Porodica i društvo u promjenama*. Sarajevo: Connectum, 2025. 229 str. Connectum knjiga, 382. ISBN 978-9926-39-053-2. COBISS.BH-ID 68554758.
19. **FOČO, Adnan.** *Uticaj presuda međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju na procese pomirenja u Bosni i Hercegovini*. Sarajevo: Filozofski fakultet, 2017. 176 str. ISBN 978-9958-625-68-8. COBISS.BH-ID 24706822.

Doktorska disertacija

20. **FOČO, Adnan.** *Uticaj presuda Međunarodnog suda u Hagu na pomirenje u BiH : (sociološki pristup) : doktorska disertacija*. Sarajevo: [A. Fočo], 2016. 204 lista. COBISS.BH-ID 8823833.

Sekundarno autorstvo

Mentor kod magistarskih radova (Bologna)

21. **ČIZMIĆ, Lejla.** *Interkulturalna gledišta i poštivanje ljudskih prava : završni rad*. Sarajevo: [Čizmić L.], 2025. 53 lista. COBISS.BH-ID 67994374.

22. **HAMIDOVIĆ, Sibela.** *Permanentno obrazovanje : završni rad.* Sarajevo: [Sibela H.], 2025. 87 listova. COBISS.BH-ID 69389830.
23. **BOJIĆ, Amela.** *Demokracija i ljudska prava = Democracy and Human Rights : završni rad.* Sarajevo: [Bojić A.], 2024. 149 listova. COBISS.BH-ID 67972358.
24. **OSMANOVIĆ, Admir.** *Klasična i savremena tumačenja moći, vlasti i politike = Classical and contemporary interpretations of power, government and politics : završni rad.* Sarajevo: [Osmanović A.], 2024. 66 lista. COBISS.BH-ID 67943942.
25. **DELIĆ, Elvin.** *Patrijarhalna i moderna porodica u Bosni i Hercegovini = Patriarchal and Modern Family in Bosnia and Herzegovina : završni rad.* Sarajevo: [Delić, E.], 2024. 57 listova. COBISS.BH-ID 67945222. (Rad je tematizirao pitanje odnosa moderne i patrijarhalne porodice iz perspektive sociologije religije, kao i antropoloških perspektiva shvatanja ovog problema u kontekstu konkretnih etnoloških primjera.)
26. **ABDURAHMANOVIĆ, Kasim.** *Patrijarhalna i moderna porodica u Bosni i Hercegovini = Patriarchal and Modern Family in Bosnia and Herzegovina : završni diplomski rad.* Sarajevo: [K. Abdurahmanović], 2023. 52 lista. COBISS.BH-ID 61429254. (Rad je tematizirao pitanje odnosa moderne i patrijarhalne porodice iz perspektive klasičnih socioloških teorija sa naglaskom na strukturalni funkcionalizam, prakseološku sociologiju i mikrosociologije u kontekstu razvoja tranzicijskog i konfliktima obuhvaćenog bosanskohercegovačkog društva nakon oružane agresije na Bosnu i Hercegovinu.)

Bibliografski opus dr. Adnana Foče pokazuje kontinuiran i tematski prepoznatljiv naučnoistraživački angažman u području sociologije, s posebnim usmjerenjem na sociologiju porodice, sociologiju prava, nacionalne i etničke konflikte, procese pomirenja, transformacije društva i savremene društvene probleme. Prema dostavljenom COBISS bibliografskom ispisu, kao i samim bibliografskim jedinicama, njegov dosadašnji opus obuhvata izvorne i pregledne naučne članke, druge naučne i stručne radove, prikaze i recenzije, kao i monografske publikacije i doktorsku disertaciju.

Posebno je značajan kontinuitet njegove naučne produkcije u novijem periodu. Od 2022. godine objavio je **osam različitih članaka**, od kojih su dva klasificirana kao izvorni naučni članci iz 2022. godine, jedan kao drugi naučni članak iz 2023. godine, jedan izvorni naučni članak i jedan stručni članak iz 2024. godine, te dva pregledna naučna članka iz 2025. godine. Pri tome COBISS isti stručni članak iz 2024. godine evidentira u dva zapisa, pa ga u stvarnom bibliografskom pregledu treba računati kao jednu publikaciju. Kandidat je dostavio i Potvrdu Univerziteta "Džemal Bijedić" u Mostaru, Nastavnički fakultet, Urednice Educa, časopisa za obrazovanje nauku i kulturu od 13. 7. 2026. godine o zaprimanju rada autora Adnana Foče i Jasmine Gerin Pelo pod nazivom "Profesionalni identitet u postsocijalističkoj tranziciji – tipologija hibridnih strategija" koji će biti upućen u proces recenziranja za 19. izdanje časopisa Educa.

U istom periodu Fočo je ostvario i značajan monografski doprinos. Godine 2025. objavio je samostalnu knjigu *Porodica i društvo u promjenama*, obima 229 stranica, dok je iste godine učestvovao i u izradi monografske publikacije *Case-Law Practical Booklet*. Njegov raniji monografski opus uključuje i knjigu *Uticaj presuda međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju na procese pomirenja u Bosni i Hercegovini* iz 2017. godine, dok je doktorska disertacija *Uticaj presuda Međunarodnog suda u Hagu na pomirenje u BiH* odbranjena 2016. godine.

Posmatrano u cjelini, bibliografija ukazuje na **kontinuiranost, tematsku koherentnost i postupno širenje naučnog interesa** kandidata dr. Adnana Foče, pri čemu se u najnovijem periodu naročito izdvajaju teme transformacije porodice, nacionalnih i etničkih konflikata, globalizacije i tranzicije te društvenih pretpostavki savremenih bosanskohercegovačkih procesa. Posebno je indikativno da je intenzivnija produkcija ostvarena upravo u periodu 2022–2025, uključujući osam različitih članaka i dvije monografske publikacije, što predstavlja relevantan pokazatelj kontinuiteta naučnog rada u kontekstu razmatranja njegovog napredovanja u više akademsko zvanje.

Od 2022. godine u bibliografiji dr. Adnana Foče posebno se izdvajaju radovi posvećeni **etničkim i nacionalnim konfliktima, globalizaciji i tranziciji, te transformaciji porodice i savremenim društvenim procesima**. U radu *Neka teorijska gledišta na etničke i nacionalne konflikte* razmatra teorijske pristupe fenomenu konflikta, dok se u radu *Protivrječnosti globalizacije i tranzicije zemalja Zapadnog Balkana sa posebnim osvrtom na BiH* fokusira na specifične društvene posljedice globalizacijskih i tranzicijskih procesa.

Posebnu cjelinu čine radovi o **porodici i njenoj transformaciji**, među kojima se izdvajaju *Uticaj društva na transformaciju porodice* (2023) i *Porodica na raskršću između prošlosti i sadašnjosti sa posebnim osvrtom na bosanskohercegovačku porodicu* (2024). Ova tematika kulminira objavljivanjem monografije *Porodica i društvo u promjenama* (2025), čime je jedan od njegovih dugoročnih istraživačkih interesa zaokružen i u formi samostalnog monografskog djela.

U novijoj produkciji značajno mjesto zauzimaju i pitanja **nacionalnih konflikata i njihovog prevazilaženja**, što potvrđuje rad *Prevazilaženje nacionalnih konflikata u demokratskim društvima* iz 2025. godine, kao i koautorski rad *The demographic picture of social reality*. Time se njegova novija bibliografija tematski povezuje oko nekoliko međusobno povezanih problema - porodice, društvenih transformacija, konflikta, nacionalizma i demografskih promjena - koji predstavljaju relevantne probleme savremenog bosanskohercegovačkog društva.

III MENTORSTVA

Od 2022. godine evidentirano je šest mentorstava kod završnih radova, što je sasvim lijep pokazatelj kontinuiranog pedagoškog angažmana. U 2023. godini mentorirao je završni diplomski rad Kasima Abdurahmanovića, a tokom 2024. godine još tri završna rada - Elvina Delića, Admiru Osmanoviću i Amele Bojić. U 2025. godini mentorirao je završne radove Lejle Čizmić i Sibe Hamidović.

Posebno je značajno što se teme ovih radova neposredno nadovezuju na Fočine nastavne i naučnoistraživačke interese: **porodica, ljudska prava, interkulturalnost, demokratija, moć, vlast i politika te permanentno obrazovanje**. Time mentorski rad nije tek formalna sastavnica nastavnog angažmana, nego pokazuje njegovu sposobnost da studente usmjerava prema samostalnom akademskom istraživanju različitih društvenih fenomena.

Mentorski rad predstavlja jednu od ključnih dimenzija univerzitetske profesije, jer se kroz njega neposredno ostvaruje veza između nastavnog, naučnoistraživačkog i pedagoškog djelovanja nastavnika. Profesor u mentorskom odnosu ne prenosi studentu samo znanje iz određene oblasti, nego ga uvodi u način akademskog mišljenja, oblikovanja problema, korištenja literature, argumentiranja i samostalnog istraživačkog rada. Kontinuiran mentorski

angažman stoga predstavlja važan pokazatelj razvijenih nastavničkih kompetencija i sposobnosti da se vlastito naučno iskustvo prenese na mlađe generacije.

Posebna vrijednost mentorskog rada ogleda se u tome što nastavnik kroz neposredan rad sa studentima istovremeno **produbljuje i vlastiti naučnoistraživački senzibilitet**. Praćenje studentskih istraživanja, otvaranje novih problemskih pitanja i usmjeravanje mladih istraživača prema relevantnoj literaturi stvaraju prostor za dijalog između različitih perspektiva i pristupa. U tom smislu mentorstvo nije jednostrani odnos u kojem profesor samo usmjerava studenta, nego predstavlja dinamičan akademski proces u kojem se razvija i sama profesorska kompetencija.

U kontekstu napredovanja u više akademsko zvanje, kontinuiran mentorski angažman stoga treba posmatrati kao **važan segment ukupnog akademskog doprinosa nastavnika**. On svjedoči o njegovoj prisutnosti u obrazovnom procesu, posvećenosti radu sa studentima i sposobnosti da doprinosi formiranju budućih stručnjaka i istraživača. U slučaju doc. dr. Adnana Foče, kontinuitet mentorstava u periodu 2022–2026. godine, uz tematsku raznovrsnost studentskih radova, dodatno potvrđuje njegovu razvijenu pedagošku dimenziju i zaokruženost akademskog profila, u kojem se naučni, nastavni i mentorski rad međusobno dopunjuju.

Zaključno, mentorski angažman doc. dr. Adnana Foče u periodu 2022–2026. pokazuje kontinuitet i raznovrsnost njegovog pedagoškog rada te aktivno učešće u razvoju mlađeg akademskog kadra. Posebno je pohvalno što se u posljednje tri godine intenzitet mentorstava povećava, pri čemu teme završnih radova korespondiraju s temeljnim oblastima njegovog nastavnog i naučnog rada.

IV MEĐUNARODNI PROJEKT

Posebno mjesto u profesionalnom i društvenom angažmanu doc. dr. Adnana Foče zauzima učešće u međunarodnom projektu **NO-OBLIVION – Promoting Universal Jurisdiction while Evoking the Crimes Committed within the Former Yugoslavia, (2024 – 2025)** realiziranom uz finansijsku podršku **Evropske unije** u okviru programa CERV – European Remembrance. Projekt okuplja partnere iz Bosne i Hercegovine, Belgije, Portugala, Hrvatske, Srbije, Kosova, Njemačke i Rumunije, čime njegov angažman dobija izrazitu međunarodnu dimenziju i potvrđuje uključenost u širi evropski prostor istraživanja, suočavanja s prošlošću, zaštite ljudskih prava i razvoja kulture sjećanja.

Osnovna vrijednost projekta NO-OBLIVION ogleda se u njegovom nastojanju da iskustva ratova na prostoru bivše Jugoslavije ne budu samo predmet historijskog sjećanja, nego **izvor pravnih, društvenih i demokratskih pouka za sadašnje i buduće generacije**. Projekt povezuje perspektivu žrtava s jurisprudencijom međunarodnih i domaćih sudova te nastoji ojačati svijest o međunarodnom krivičnom pravu, univerzalnoj jurisdikciji, vladavini prava i zaštiti temeljnih ljudskih prava. Na taj način iskustvo bosanskohercegovačkog i šireg jugoslavenskog prostora postaje dio evropskog razgovora o odgovornosti, pravdi i prevenciji budućih zločina.

Poseban značaj projekta predstavlja njegovo **intergeneracijsko i interdisciplinarno usmjerenje**. NO-OBLIVION istovremeno radi na podizanju svijesti mladih generacija i šire javnosti te na jačanju kompetencija pravosudnih profesionalaca u području međunarodnog krivičnog prava i univerzalne jurisdikcije. Kroz multigeneracijske razgovore, akademske radove, konferencije, umjetničke programe, dokumentarne sadržaje i obrazovne materijale

projekt nastoji povezati iskustvo svjedoka i žrtava sa savremenim akademskim i pravnim znanjem.

Za akademski profil doc. dr. Adnana Foče naročito je relevantna činjenica da je projekt neposredno povezan s njegovim dugogodišnjim naučnim interesima — odnosom međunarodnog i domaćeg prava, ratnim naslijeđem, presudama međunarodnih sudova, procesima pomirenja i društvenim posljedicama konflikta. U okviru projekta nastao je i **Case-Law Practical Booklet**, koji sistematizira i analizira relevantnu jurisprudenciju Međunarodnog krivičnog tribunala za bivšu Jugoslaviju, Međunarodnog suda pravde i nacionalnih sudova, s ciljem da bude praktično upotrebljiv za pravne profesionalce. Upravo je ova publikacija evidentirana i u njegovoj bibliografiji kao monografsko djelo iz 2025. godine. Širi društveni značaj NO-OBLIVION-a proizlazi iz činjenice da projekt ne ostaje zatvoren u akademskim i pravnim institucijama, nego razvija konkretne mehanizme javnog obrazovanja i društvenog dijaloga. Projekt je, između ostalog, uključio nacionalne okrugle stolove o univerzalnoj jurisdikciji, mrežu pravosudnih profesionalaca, interaktivni vodič kroz univerzalnu jurisdikciju, akademski časopis, multigeneracijske debate, umjetničku izložbu i dokumentarni direktorij. Time se znanje o ratnim zločinima i pravnim mehanizmima odgovornosti pretvara u javno dostupne obrazovne i praktične resurse.

U cjelini posmatrano, učešće doc. dr. Adnana Foče u projektu NO-OBLIVION predstavlja **značajan međunarodni, naučni, stručni i društveni doprinos**. Njime se njegov dosadašnji rad na pitanjima međunarodnog krivičnog prava, ratnog naslijeđa, konflikta i pomirenja uključuje u evropski projekt od šireg društvenog značaja, dok se istovremeno ostvaruje konkretan doprinos očuvanju kulture sjećanja, jačanju vladavine prava i razvijanju svijesti o važnosti ljudskih prava i odgovornosti za međunarodne zločine. U tom smislu ovaj angažman predstavlja važnu potvrdu međunarodne relevantnosti njegovog akademskog profila i sposobnosti da svoje naučne kompetencije primijeni u kompleksnom interdisciplinarnom i međunarodnom projektu.

V OSTALE STRUČNE AKTIVNOSTI

Doc. dr. Adnan Fočo svojim dosadašnjim akademskim djelovanjem ostvaruje kontinuiran doprinos razvoju sociološke misli i nastavne djelatnosti, posebno u oblastima sociologije porodice, sociologije prava, društvenih konflikata, nacionalnih i etničkih odnosa, društvenih transformacija i procesa pomirenja. Njegov akademski profil karakterizira povezivanje sociološke perspektive s pravnim i širim društveno-političkim pitanjima, čime se pojedinačni problemi ne posmatraju izolirano, nego u kontekstu složenih društvenih procesa karakterističnih za savremeno bosanskohercegovačko društvo.

Posebnu vrijednost predstavlja kontinuitet njegovog naučnoistraživačkog rada, koji je u posljednjih nekoliko godina dodatno intenziviran. Bibliografija od 2022. godine pokazuje prisustvo u relevantnim časopisima kroz radove posvećene etničkim i nacionalnim konfliktima, globalizaciji i tranziciji, transformaciji porodice, nacionalizmu, ekstremizmu i demografskim promjenama. Objavljivanje monografije *Porodica i društvo u promjenama* 2025. godine predstavlja posebno značajan doprinos, budući da njome jedan od njegovih temeljnih istraživačkih interesa dobija zaokružen i sistematičan monografski oblik.

Važan segment njegovog akademskog rada predstavlja i **pedagoški i mentorski angažman**. U periodu od 2022. do 2025. godine evidentiran je kontinuitet mentoriranja završnih radova, pri čemu teme studentskih istraživanja obuhvataju pitanja interkulturalnosti,

ljudskih prava, demokratije, porodice, obrazovanja, moći i politike. Takav angažman potvrđuje njegovu uključenost u neposredan rad sa studentima i sposobnost da ih usmjerava prema samostalnom akademskom promišljanju i istraživanju društvenih fenomena.

Njegov doprinos, međutim, nije iscrpljen isključivo u okvirima nastavnog i naučnog rada. Tematski raspon njegovih istraživanja pokazuje nastojanje da se sociološka znanja i rezultati naučnog rada usmjere prema problemima koji imaju neposredan značaj za širu društvenu zajednicu. Pitanja porodice, nacionalnih i etničkih konflikata, pomirenja, društvene transformacije i odnosa prava i društva predstavljaju teme koje nadilaze usko akademski interes i ulaze u prostor javnog razumijevanja najvažnijih društvenih izazova Bosne i Hercegovine.

U tom smislu posebno je značajna **javna i društvena relevantnost** njegovog akademskog djelovanja. Baveći se pojavama koje neposredno oblikuju društvenu stvarnost, Fočo doprinosi približavanju sociološke analize široj javnosti i podstiče racionalno i argumentirano promišljanje društvenih problema. Njegov rad na pitanjima konflikta, pomirenja, nacionalizma, porodice i društvenih promjena ima potencijal da doprinese kulturi dijaloga i boljem razumijevanju složenih procesa koji obilježavaju savremeno bosanskohercegovačko društvo.

Konačno, posmatrano u cjelini, akademski profil doc. dr. Adnana Foče odlikuje **povezanost naučnoistraživačkog, nastavnog, mentorskog i društvenog angažmana**. Kontinuirana bibliografska produkcija, razvoj vlastitih istraživačkih tema, monografski rad, rad sa studentima i usmjerenost prema pitanjima od šireg društvenog značaja čine njegov doprinos višeslojnim i relevantnim. Upravo takva zaokruženost akademskog djelovanja predstavlja važnu osnovu za procjenu njegovog dosadašnjeg rada i daljeg profesionalnog razvoja u pravcu višeg akademskog zvanja.

VI PRIJEDLOG S OBRAZLOŽENJEM

Temeljem detaljnog uvida u priloženu dokumentaciju kandidata dr. Adnana Foče, Komisija jednoglasno zaključuje da dr. Adnan Fočo u cjelosti ispunjava sve potrebne formalne i suštinske zakonom propisane uslove za izbor u zvanje vanrednog profesora za područje (oblast): **DRUŠTVENE NAUKE**, polje: **SOCIOLOGIJA**, grana: **POSEBNE SOCIOLOGIJE** (predmeti: Sociologija porodice, Sociologija prava, Socijalna ekologija, Sociologija konflikata/IP: Sociologija konflikata, Sociologija odgoja i obrazovanja, IP: Sociologija morala), **TEORIJSKA I HISTORIJSKA SOCIOLOGIJA** (predmet: IP: Teorije društvene i državne strukture BiH), **INTERDISCIPLINARNE HUMANISTIČKE NAUKE** (predmeti: Metodika nastave sociologije, Metodička praksa), na Odsjeku za sociologiju Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta.

Na osnovu uvida u dosadašnji naučnoistraživački, nastavni, mentorski i stručni angažman doc. dr. Adnana Foče, kao i činjenice da je **puno zvanje docenta obavljao u kontinuitetu**, može se zaključiti da je riječ o nastavniku koji je tokom dosadašnjeg akademskog rada izgradio prepoznatljiv i tematski zaokružen naučni profil u oblasti posebnih sociologija. Njegov rad karakterizira povezivanje sociološke analize s pravnim, društvenim i

političkim aspektima savremenih društvenih procesa, posebno u oblastima sociologije porodice, sociologije konflikata, sociologije prava, nacionalnih i etničkih odnosa, društvenih transformacija i procesa pomirenja. Takav interdisciplinarni pristup predstavlja značajnu vrijednost njegovog akademskog profila, posebno imajući u vidu složenost društvenih procesa kojima se bavi.

Posebno uvjerljiv pokazatelj njegovog naučnog razvoja predstavlja bibliografska produkcija u novijem periodu. Od 2022. godine doc. dr. Fočo objavljuje kontinuirano i u različitim kategorijama naučne produkcije, uključujući izvorne i pregledne naučne članke, druge naučne i stručne radove, a svoj istraživački rad 2025. godine zaokružuje samostalnom monografijom *Porodica i društvo u promjenama*. Njegovi radovi o etničkim i nacionalnim konfliktima, globalizaciji i tranziciji, transformaciji porodice, nacionalizmu, ekstremizmu i mogućnostima prevazilaženja konflikata pokazuju kontinuitet istraživačkog interesa, ali i sposobnost da svoje osnovne naučne teme sagledava iz različitih teorijskih i društvenih perspektiva. Posebno je značajno što se u njegovoj novijoj produkciji prepoznaje jasna veza između dugoročnog istraživačkog rada i aktuelnih problema bosanskohercegovačkog društva. Jednako važnu komponentu njegovog akademskog razvoja predstavlja kontinuirani mentorski i pedagoški rad. U periodu od 2022. do 2025. godine evidentirano je više mentorstava završnih radova, čije teme obuhvataju ljudska prava, interkulturalnost, demokratiju, porodicu, obrazovanje, moć i politiku. Ovakav angažman pokazuje da njegov doprinos akademskoj zajednici nije ograničen na individualnu naučnu produkciju, nego uključuje i neposredan rad na razvoju studentskih istraživačkih kompetencija. Mentorstvo u tom smislu predstavlja važan segment njegovog profesorskog djelovanja, jer potvrđuje sposobnost prenošenja znanja, usmjeravanja mladih istraživača i povezivanja nastavnog procesa s konkretnim istraživačkim problemima.

Dodatnu vrijednost njegovom akademskom profilu daje međunarodni angažman Evropske Unije kroz projekat **NO-OBLIVION**, u kojem se pitanja ratnog naslijeđa, međunarodnog krivičnog prava, univerzalne jurisdikcije, ljudskih prava i kulture sjećanja razmatraju u širem evropskom kontekstu. Ovaj angažman neposredno se nadovezuje na njegova ranija istraživanja presuda međunarodnih sudova i procesa pomirenja u Bosni i Hercegovini, čime se ostvaruje kontinuitet između njegove individualne naučne produkcije i međunarodnog interdisciplinarnog rada. Posebno je značajno što je kroz ovaj projektni angažman učestvovao i u nastanku *Case-Law Practical Booklet*, publikacije koja predstavlja konkretan doprinos sistematizaciji relevantne sudske prakse i njenoj dostupnosti stručnjacima i široj zainteresiranoj javnosti.

PRIJEDLOG:

Imajući u vidu cjelinu njegovog dosadašnjeg rada, **kontinuitet obavljanja punog docentskog zvanja**, naučne publikacije, monografski rad, kontinuirani nastavni i mentorski angažman te učešće u međunarodnim projektima, može se konstatirati da doc. dr. Adnan Fočo ostvaruje prepoznatljiv doprinos akademskoj zajednici i široj društvenoj zajednici. Njegov naučni interes usmjeren je prema pitanjima od izrazitog značaja za razumijevanje savremenog bosanskohercegovačkog društva, dok njegov pedagoški rad potvrđuje posvećenost razvoju novih generacija stručnjaka i istraživača. Na osnovu svega navedenog, uzimajući u obzir kontinuitet i kvalitet naučnoistraživačkog rada, ostvarenu bibliografsku produkciju, monografski doprinos, razvijen mentorski angažman, međunarodnu stručnu aktivnost i iskustvo stečeno kroz **puno i kontinuirano obavljanje dužnosti docenta**, smatramo da doc. dr. Adnan Fočo ispunjava akademske pretpostavke za napredovanje i **predlažemo Vijeću fakulteta i Senatu Univerziteta da bude izabran u zvanje vanrednog profesora za područje (oblast): DRUŠTVENE NAUKE, polje: SOCIOLOGIJA, grana: POSEBNE SOCIOLOGIJE** (predmeti: Sociologija porodice, Sociologija prava, Socijalna ekologija, Sociologija konflikata/IP: Sociologija konflikata, Sociologija odgoja i obrazovanja, IP: Sociologija morala), **TEORIJSKA I HISTORIJSKA SOCIOLOGIJA** (predmet: IP: Teorije društvene i državne strukture BiH), **INTERDISCIPLINARNE HUMANISTIČKE NAUKE** (predmeti: Metodika nastave sociologije, Metodička praksa), na Odsjeku za sociologiju Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta

Sastavni je dio ovog izvještaja akt Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta, broj:03-02/730 od 15. 9. 2026. godine.

KOMISIJA

Sarajevo, 17. 9. 2026. godine